

# НАРОДЕНЪ БУДИТЕЛЪ

СЕДМИЧЕНЪ ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНЪ ВЕСТИКЪ ЗА ХРИСТИЯНСКА ПРОСВѢТА И ИНФОРМАЦИЯ.

Урежда редакционенъ комитетъ.

Всички ръкописи и суми да се изпращатъ до свещ. Д. ПОПВАСИЛЕВЪ—Шуменъ.

АБОНАМЕНТЪ:  
за година 50 лв.  
предплатени на  
два пжти.  
БРОЯ 1 левъ.

ЗА ОБЯВЛЕНИЯ  
се плаща по 1 левъ  
на дума.

Йорданъ Табаковъ  
адвокатъ—София.

## Да се обединятъ общественитѣ сили!

И.

Духовното разединение на обществено възпитателнитѣ фактори — свещеника, учителя и офицера — донесе обществено политическия хаосъ у насъ. И, следователно, за да се премахне този хаосъ, налага се духовното единение на сжщитѣ фактори. И както духовното разединение тукъ бѣше предпоставка на хаоса, така и духовното единство ще бѣде предпоставка на обществената хармония и общественя редъ. Съ осъдъ други думи, обединението на общественитѣ сили у насъ трѣбва да почне отъ тамъ, отъ ежждето започна общественото разединение! Опититѣ, правени Насъ целъ да се дойде до политическото и обществено единство чрезъ обединение на политическитѣ партии у насъ, сж опити суетни и несполучливи: многобройнитѣ опити, направени въ тая насока въ миналото и сега, сж най-доброто доказателство тукъ... Нѣщо повече, следъ всѣки опитъ за обединение на политическитѣ партии, винаги е следвало ново политическо и обществено раздробление... И има ли нужда да посочимъ тукъ на факта, напримѣръ, че въ връмѣ на Димитър Петковъ се „образува“ блокъ отъ сжществующитѣ тогава партии срѣщу него, който блокъ веднага се разпадна и разложи, щомъ като Малиновъ пое самъ властта. Ами блокътъ на оппозиционнитѣ партии въ време на Стамболийски донесе ли нѣкакво обединение на партиитѣ? Напротивъ, партиитѣ тогава силно се компроментираха и трѣбваше да дойдатъ други хора, за да ги спасятъ отъ окончателната провала. Реално единство между политическитѣ партии не е възможно безъ едно духовно единство между народа ни: физическата смѣсъ не трѣва да се отождествява съ химическото съединение. Безъ духовното единство меж-

ду свещеника, учителя и офицера не е възможно у насъ никакво политическо единство, никакво сцепление между партиитѣ, а следователно не е възможенъ никакъвъ истински политически сговоръ.

До сега у насъ сж правени хиляди опити и се е хабилла една грамадна енергия за обединение на партиитѣ, ала не е направенъ нито единъ опитъ за духовното обединение на свещеника, учителя и офицера, освенъ може би тоя за обединение на юнкеритѣ и семинариститѣ презъ 1923 год. Тоя опитъ пропадна, или по право замръ, защото се намѣриха известни политици — „франкмасони“ — които го осуетиха. И странното и чудното тукъ е това, че мнозина франкмасони у насъ усилено работятъ за обединение на политическитѣ партии, ала се противопоставятъ на духовното обединение на казанитѣ три голѣми обществено-възпитателни фактори. Осуетяването на въпросния опитъ е лишно доказателство, какво чуждитѣ влияния — въпреки горчивия опитъ въ миналото — се още продължаватъ да бушуватъ и рушатъ у насъ... Но както едни вътрове прогониха комуниститѣ въ странство, така едниъ денъ други вътрове ще прогонятъ франкмасонитѣ въ чужбина и то съ мисълъ да не се върнатъ никога въ България.

Може би мнозина ще се попитатъ: нима е възможно духовно-интелектуално и морално единство между свещеника, учителя и офицера, когато, поне въ настоящия моментъ, сжествува такава грамадна разлика между тѣхнитѣ обществено-политически концепции? На тоя въпросъ ще отговоримъ: психологическитѣ предпоставки на това обединение сж на лице, ала не е удобно да се говори сега тукъ за тѣхъ. Ще кажемъ само едно, че старата вражда

между казанитѣ три категории възпитатели е заглъхнала сега за сега. И, ако общественитѣ, държавнитѣ, и специално ония, които ръководятъ днесъ или въ близко бъдаще ще ръководятъ църквата, училището и казармата не взематъ мѣрки за потигане на въпросното единство, то много е въроятно, че старата вражда отново ще се разгорещи съ още по-голъма страсть и енергия. Въ всѣки случай, по никой начинъ не трѣбва да се пропуска благоприятния психологически моментъ, защото пропустне ли се, дѣлото на обединението ще срѣщне голѣми затруднения... и то рискува да бѣде спъвано и саботирано отъ маса заинтересовани политически фактори. И ще бѣде спъвано и саботирано то, защото учителството ще трѣбва да напусне досегашния си пжтъ на обществена дейтелност, която сега за сега е изгодна не за държавата, а само за известни политически партии; защото свещенството ще трѣбва да се отдаде на известна извънцърковна обществена дейтелност, която нѣма да бѣде приятна за други — сега сжществующи обществени групировки; защото офицерътъ ще бѣде принуденъ да поеме лично възпитанието на младитѣ войници, които, следъ като излѣзатъ отъ казармата ще иматъ здрави, трезви, реални понятия за държавата и обществото, — понятия, въ които да се разбива всѣкаква демагогия и всѣкакъвъ утопитѣмъ, космополитизъмъ и пр...

Въ всѣки случай, на общественника и държавника се налага преди всичко да каже ясно и категорично: свещеникъ, който проповѣдва противъ училището и учителя, противъ офицера и войницитѣ, трѣбва да хвърли калимявката и епатрихиля и да си иде у дома; учителъ, който говори противъ църквата и армията, ще хвърли класната книга и ще си иде въ кжщи; а офицеръ, който негодува противъ свещеника или ругае учителя, ще си хвърли сабята и ще напусне казармата.

## Оплакване отъ свещеникъ.

Получи се въ редакцията следното заявление — оплакване

До Господина Мин-стра на Земледѣлието и Държавнитѣ Имоти, копие в. „Астирско дѣло“ — Ст. София, копие в. „Броденъ будителъ“ — Гр. Шуменъ.

Почитаеми Г-нѣ. Министре,

На 11 того, около 7 часа вечерта, връщайки се отъ селата на енорията си, кждето бѣхъ по извършване трѣби, срѣщна ме край с. Яйлякой Държавния горски старши стражаръ при Осм. Пазарското Лѣсничейство Антонъ Стоиленовъ и следъ като ме запита и разбра кой съмъ, безъ никакъвъ поводъ отъ моя страна, се нахвърли върху ми съ револверъ въ ръка и думитѣ „Вашата мама попка...! Слизай отъ коня (понеже бѣхъ съ коня) и почна да медърпа. Азъ се уплашихъ, почнахъ да го увещавамъ да не прави такива неприлични работи, но той продължаваше да ме дърпа и псува най-вулгарно. Виждайки се въ невъзможност да се освободя, почнахъ да викамъ за помощъ, тъй като полиц. участъкъ бѣ близо, почнахъ да викамъ полиц. власт, но въ това време дойде при насъ държ. горски стражаръ при сжщото Лѣсничейство Георги Велковъ, извади револверъ си, насочи го срѣщу ми и извика: „Властъ ли? Твоята попка мама! Слизай!“ и ме свалиха отъ коня. Въ тъмнината можахъ да се отърва отъ ржцетъ имъ и да влеза въ близката крчма, кждето имахъ още нѣколко горски стражари и цивилни лица и извикахъ: „Помогте братя! Горския старши иска да ме убие“ и излѣзохъ пакъ вънъ да хвана коня (въ дисагитъ бѣха богослужебнитѣ ми книги и Св. Кръсть), обаче излѣзлитѣ горски стражари, именно: Добружжиларския общ. гор. стражаръ Иванъ Тюфекчиевъ, и Юрданъ Илиевъ и Яйлякойския Общ. Гор. стражаръ Захари Димитровъ, вмѣсто да ме защитятъ, почнаха и тѣ да ме псуватъ най-вулгарно, да ме мушкатъ съ дулата на пушкитѣ си и да ме дърпатъ за сваляне

втори пжтъ отъ коня (тъй като бѣхъ успѣлъ да го възседна) свалиха ме, гавриха се надъ менъ, безъ да микажатъ защо. Азъ непрестанно викахъ за помощъ, до като излѣзе намиращия се по това време въ полиц. участъкъ полиц. стражаръ Младенъ Андоновъ и нѣколко още близки селяни и ме освободиха отъ ржцетъ на горскитѣ.

За всичко горензложено съмъ подалъ тжжба на надлежната властъ, а съ настоящето се обръщамъ къмъ Васъ, Господинѣ Министре, съ молба, частъ по скоро да се произведе щателна анкета по тоя инцидентъ и провинилитѣ се да бждатъ веднага отстранени отъ длъжностъ, за да не компрометиратъ повече Върховната властъ, глава и началникъ на която въ цѣла България сте Вие. А още по-вече смѣтамъ, че назначението на Горската, та и на другитѣ власти, не е да се гаври съ българското свещенство членъ отъ което съмъ и азъ.

За свидетели да се разпитатъ: Григоръ Милевъ отъ с. Еревишъ, Апостолъ Андоновъ отъ с. Яйлякой, Никола Янакиевъ отъ с. Кемерлеръ, Александра Димитрова, Савка Рачева отъ с. Яйлякой.

с. Яйлякой, О. Пазарско 16. XII 1926 год.

Съ отлично почитание:

Свещ. Г. Б. Овчаровъ.

Б. Р. Всичко горензложено нѣма нужда отъ коментарии. Често се хвърля обвинение върху свещенството, че е орждие на боржуазни интереси. Види се горскитѣ стражари съ прикладитѣ на пушкитѣ сж поискали да опровергаватъ тази не истина. Може би, тѣ обвиняватъ поповетѣ, че сж пролетарски служители. Клети попове!

## За онѣзъ, които обичатъ музиката

Шуменци се славятъ въ цѣла България съ любовта си къмъ музиката. Ние ще отдѣляме мѣсто въ нашия вѣстникъ при случаи и за нѣкои събития изъ музикалния свѣтъ.

Единъ нашъ дописникъ отъ София ни съобщава за пристигането тамъ и първия концертъ на великия италиански пѣвецъ Umberto Urano. Пише ни така.

Ю. С. Господиновъ.  
Окол. учил. инспекторъ.

## Духовенство и учителство.

Благодарение на известни западни вѣяния въ нашия общественъ и училищенъ животъ — отъ една страна и отъ друга — благодарение на случайнитѣ неразбирания и нееднакви схващания било на прекитѣ си задачи, било на общественитѣ си и граждански задължения, отъ редъ години насамъ сж настъпили едни хладни отношения между духовенство и учителство. Разбира се, това не е повсемѣстенъ фактъ, обаче, сжществуватъ такива, когато тия отношения сж се разразявали въ доста нервна борба и непочтени пререкания.

Тия, и подобни тѣмъ, причини сж извикали едно охлаждане къмъ църквата на известна частъ отъ нашата интеллигенция, а друга частъ отъ по-

следната е съ сжщитѣ чувства къмъ тоя институтъ не отъ нѣкакви атеистични побуждения, отколкото отъ една природна студенина и небрежност къмъ бащината вѣра.

Насъмнено е, че подобно явление въ нашия общественъ животъ е временно и най-малко е оправдано неговото сжществувание между нашето, българското духовенство и учителство, защото нито църквата ни, нито духовенството ни сж се проявили и провинили въ миналото на народа ни като гонители на наука, учители, учени мжже, каквито работи сж ставали въ живота на нѣкои народи.

Като почнемъ още отъ появяването въ историята ни на св. св. братя Кирил и Методий,

като обществени сили и народополезни дейци, — отъ тогава още българския свещеникъ и българския учител, българската църква и училище сж взаимно свързани едни съ други. Нѣщо по-вече, — българския духовникъ създава българския учителъ, а българската църква и манастиритѣ създаватъ българското училище, започвайки отъ келията.

Отъ 862 г., когато Кирилъ открива славянската азбука, оттогава светитѣ братя почватъ да превеждатъ Свещенното писание на македонобългарско наречие, тѣхния роденъ езикъ. Скоро следъ това пренесия своята длъжностъ въ Моравия, гдето и подготвятъ знаменититѣ си ученици: Климентъ, Наумъ, Ангеларий, Сава и Гозанъ, които, изгонени отъ Казанъ държавъ, сж изиграли блѣстяща просвѣтна роля въ България. Тази е била вече християнска държавъ отъ 864 г., отъ която година най-знаменития

български господаръ, св. князь Борисъ, е билъ въ постоянни грижи за развитието на българското църковно дѣло, за пробуждане на българското племе, за неговото обособяване. И действително, когато въ 886 г. горепоменатитѣ Методиеви ученици биватъ изпждени отъ Моравия, трима отъ тѣхъ — Климентъ, Наумъ и Ангеларий дохождатъ въ България, въ Велика Преслава, гдето се залавятъ трескаво пакъ за работа. Тукъ тѣ турятъ основа на българското училище въ Патлейнския манастиръ при Преславъ; Ангеларий скоро умира въ крепостта „Бѣлградъ“, западно отъ Преславъ, а Климентъ, следъ като учителствувалъ известно време въ сжщия манастиръ въ Патлейна, бива изпратенъ отъ Бориса въ Охридъ, гдето основа второ училище при манастира, съзиданъ томе отъ Бориса. Този монархъ е построилъ, още следъ приемане на християнст-

вото, седемъ църкви и манастири, въ които, несъмнено, е имало келии или училища, дветѣ отъ които сж били Преславското и Охридското. Не може да се изключи въроятността да е имало училище и въ Плиска, който градъ все още е игралъ важна роль въ живота на българитѣ.

Дейността на Климента въ Охридъ била извънредно плодотворна; по-вече отъ 3500 ученици безспирно е обучавалъ въ свещенически, дяконски и учителски длъжности. Никой български учителъ и въ миналото и въ настоящето, не е работилъ толкова много, колкото този неуморимъ македонски българинъ! Нѣма българинъ следъ него, който толкова много да е сторилъ въ просвѣтното отношение за тая българска земя. Известни сж до сега 12 разни негови трудове, между които има и множество слова, държани отъ него въ разни случаи. Несъмнено е, че трудо-

Снощи, 17 того, при препълнена зала великият пѣвецъ се появи на сцената. Още отъ първия звукъ на неговата пѣсенъ се разбира, че той притежава чуденъ гласъ. Пѣвецътъ пѣше при абсолютна тишина. Приятниятъ тембръ на гласа му опои слушателитъ. Неговото fortissimo се предаваше безъ всѣкакви напрежения. Спокойно той вземаше такива голѣми височини, каквито за единъ нашъ баритонъ сж не достигаеми. Декресцендирането, което той правѣше съ непознатата ловкостъ на гласа, а това говори, че неговата школа е съвършенна,—караше сърцата да се сгъватъ отъ наслада. И най-слабокултурниятъ въ музикално отношение слушателъ можа да разбере приятнитъ слова на пѣвеца. Урбано бѣше възторжено аплодиранъ отъ публиката.

Имахъ случай на другия денъ да се явя лично при него. Той ме прие много любезно и по мое искане ми даде следнитъ биографически белѣжки. Той е роденъ въ Ливорно презъ 1895 год. Училъ се е въ Миланската консерватория. Гастролиралъ е въ Триестъ въ опера Балмаске. Участвувалъ е въ прочутата Миланска Скала (оперна зала). Билъ е въ Неаполъ въ театръ Санъ Карло. Билъ е въ Парижката голѣма опера и въ всички голѣми европейски градове „Най-после, каза той, щастливъ съмъ, че се намирамъ между българския народъ, за който много съмъ слушалъ да се говори, че е даровито племе, но не го познавахъ отъ близо“.

На моя въпросъ: кой отъ професоритъ по постановка на гласа е допринесълъ най-много за неговия успѣхъ, той отговори: Професоръ Бинети отъ Скала Милано. Днесъ подиръ обѣдъ ще отида да получа нѣкакъвъ споменъ отъ него. Ще бжде интересна работа. Бихъ писалъ много за този добъръ човѣкъ, но времето и мѣстото не позволяватъ.

## Дали има Богъ?

Самиятъ нашъ духовенъ животъ е условно и ограничено отобразение на абсолютния божественъ духъ.

Далбока психологическа истинна се заключава въ думитъ на св. Псалмопѣвецъ, който нарича безуменъ онзи, що отрича истината за съществуването на Бога (Псал. 13; 1), или както е у Гьотеви Фаустъ:

Маргарита—Ти вѣрвашъ ли въ Бога?

Фаустъ—Кой може, ангеле мой,

Да кажа, че вѣрва въ Бога? Питай мждритъ—думи ще ти кажатъ много.

А тѣхниятъ отговоръ изглежда

Да е като подигравка върху въпроса.

Магарита.—Така, ти не вѣрвашъ?

Фаустъ—О, не разбирай ме криво, прелестно лице.

Кой може да Го назове

И кой ще изповѣда:

Азъ вѣрвамъ въ Него!

Кой ще обхване въ себе

Необятния

И кой би дрѣзналъ да каже:

Не вѣрвалъ въ Него?

Да, разумния човѣкъ, който веднашъ е преминалъ въ всички стадии на своето интелектуално развитие, винаги допуска, че задъ предѣлитъ въ природата и въ вселената се крие едно живо, безконечно и необятно същество, което всичко държи въ хармония. И действително, само безумниятъ може да дрѣзне и рече въ сърцето си: „нѣма Богъ“!

Нѣма Богъ?!—се провиква съ право единъ нашъ църковенъ писателъ.

—Възможно ли е човѣшки уста да произнесатъ това? Възможно ли е вѣнеца на творението да отрича твореца си?

Възможно ли е като всѣки денъ чувствуваме топлината на слънчевитъ лъчи, да кажемъ, че нѣма слънце?

Кажете, че нѣма животъ, въздухъ, че нѣма бури, вѣтрове, гърмотевици, землетресения и вулкани — и тогава безъ стѣснение продумайте: нѣма Богъ!

Погледнете въ дъното на морето. Обърнете очи къмъ милиардитъ небесни свѣтове, вслушайте се въ гласа на сладкопйнитъ птички, кажете, че нѣма хиляди благоуханни треви и цвѣта, кое отъ кое почудни по цвѣтъ и форма, отречете, съ една дума, хубоститъ на природата и всички тѣ нейни чудесии, които ни заобикалятъ и тогава, ако можете, продумайте: нѣма Богъ!

Наистина, само безумниятъ може да рече въ сърцето си: „нѣма Богъ“!

## Хроника.

**Въ село Кабиюкъ-Юкълю** Шуменско, на последъкъ е проявенъ живъ интересъ за религиозното възпитание на подрастващитъ поколения. Младиятъ и енергиченъ свещ. Ан. Колевъ и учителя Дяко Черевъ сж основали уч. пр. Хр. Д-во, съ което иматъ за задача да допълнятъ празнотата отъ религиозна просвѣта

въ училището. Пожелаваме голѣмъ успѣхъ на младия отецъ и на народния учителъ въ започнатото дѣло.

**Училищното настоятелство** въ гара Каспичалъ ни пише следното:

Всички хора тукъ въ гара Каспичанъ сме трогнати отъ похвалното дѣло на нашата млада учителка Вена Йорданова. Тя основа между нашитъ ученици християнско и въздържателно дружество. Тя служи за примѣръ на всички тукъ и всѣки я сочи съ прѣстъ, защото малко сж днесъ такива учители. Ние се гордѣмъ съ нея и затова ви молимъ да изнесете това въ вѣстника си, за да чуятъ други учители каква дейностъ искатъ отъ тѣхъ родителитъ.

**Наближава кепсда.** Има крайно бедни семейства изъ района на църквата „Св. Възнесение“, които братството иска да зарадва за празникитъ съ нѣщо. Постжпватъ въ братството помощи. Г-жа Е. Табакова подари 1 панталони и 1 куртка г-жа Д. Волева—15 лева, А. Попазова—30 лв. г-жа П. Медникарова—40 лв. Славка Г. Стойкова—150 лева по случай имения си день, Ст. Косева—15 лева, Жечка Евтимова—20 лева, Ганчо Стойковъ—200 лева, Кирилъ Камбуровъ—50 лв., Бр. Камбурови—100 лева, Х. Недевъ—100 лева, Юрданка Сладкарова—20 лева, Стоянка Хр. Калдармова—200 лева. Освенъ тия суми постжпили сж десетина дрешки, фланели, чорапи, обувца—за деца 10-15 годишни. Всичко това е събрала лично г-жа Ст. Калдармова. Ние я благодаримъ и я сочимъ за примѣръ. Молимъ я ди ни извини дето даваме гласностъ на извършеното отъ нея дѣло.

**Печално.** На Никулденъ въ с. Осмаръ се събиратъ нѣколко уеници отъ прогимназията 12—15 год. и се напиватъ здраво по бащинитъ си изби. Пияни, тѣзи ученици впрѣгатъ каруца и отиватъ въ Дивдѣдово на гости у свои другари. Тамъ по избитъ на младитъ гостоприемци се започва ново пиене. Пиянитъ ученици крѣщѣли по улицитъ и никому това не правело впечатление. Върнали се по домоветъ съ въкъсна нощъ пияни до забрава. На другата сутринъ случката се разследва въ училището. Ученицитъ признаватъ, не, гордѣятъ се, съ подвига си. Майкитъ имъ давали канитъ за виното, а бащитъ, вмѣсто да се засрамятъ и взематъ мѣрки срѣщу опорочването на своитъ деца, подсмивали се

съсамодоволна усмивка, която казва: пораснаха, мжже станатъ! Израждане чакатъ тия две цвѣтущи днесъ села. Не се ли боятъ отъ това най-добритъ хора въ тия села?

**Въ нѣделя**, 26 того, въ салона на църквата „Св. Възнесение“ ще говори свещеникъ К. Поповъ на тема: Християнството—необходима потребба на човѣшкия духъ. Начало 5 1/2 часа вечерта.

**Въ с. Драгоево** празника Християнизирание младежътъ тази година билъ отпразднуванъ особено тържествено. Дадена била духовна забава, подготвена отъ учителитъ, която била посетена извънредно добре. Между литературнитъ номера на забавата казали сказки свещеника Н. Ахмаковъ и главния учителъ Д. Маркишки. Свещеникътъ билъ много благодаренъ отъ съдействието, което му оказали учителитъ, а последнитъ били доволни и вътрешно удовлетворени отъ положения трудъ и постигнатитъ резултати. Свещеници и учители, сближавате се, опознавайте се, работете дружно. Бждете увѣрени, че народътъ ще се радва, ще ви почита повече и по-вече ще ви се довърява и обича!

**Въ редакцията** ни постжпватъ писма, въ които будни селяни съ удивителна простота и чистосърдечие изповѣдватъ болкитъ на селяка. Той нѣма вѣра въ интелигентнитъ хора. У него се слага все по-вече убеждението, че за него, за народа, никой въ България вече не мисли. Той започва да страни отъ учителя. Той не обича свещеника. Ние ще дадемъ следъ нѣколко броеве извадки отъ тия писма, за да се види какъ гледа селото на интелигентнитъ хора, преди всичко на учителя и свещеника, въ селото, та тия последнитъ да си взематъ белѣжка и, ако имъ изнаея, да продължаватъ да се гонятъ помежду си

**Свещеникъ П. Икономовъ** отъ гр. Варна е превелъ на български брошурата на Д-ръ Р. Торрей: „Трѣбва ли християнинътъ да празнува сжботата?“ Варненската Митрополия е поела издателството на брошурата. Понеже адвентиститъ (сжботинци) развиватъ трескава дейностъ въ нашата епархия и частно въ нашия градъ и околията, препоръчваме я на всѣки християнинъ. Следъ внимателенъ прочитъ на тази малка книжка всѣки ще има ясна представа за заблужденията на тия продавачи на книги съ кошници—сжбо-

тинцитъ и ще знае какъ защити вѣрата си. Книжката струва 2 лева. Набава се отъ свещеницитъ при църквата „Св. Възнесение“ или отъ преводача—Варна.

**Получи се въ редакцията** малко православно молитвениче на български езикъ. Всеки християнинъ може да си го достави отъ свещеникъ Василъ Яковъ гр. Ески-Джумая. Цена 3 лева.

**Изпратенитъ статии** отъ свещеници и миряни до редакцията сж получени. Постепенно ще бждатъ печатени. Вѣстникътъ е малък. Неможе всички да мине наведнажъ.

**Свещеникъ Климентъ Кьосовъ**, който служеше до сега при църк. Св. Три Светители въ Шуменъ е освободенъ отъ длъжностъ. Третата шуменска градска енория е вакантна.

**Ако неможешъ** да създадешъ, то поне недей руши създаденото!

Въ с. Касапляръ има откритъ отъ преди двѣ години акошарски участъкъ и, за щастие, назначена акошарка, която разбира отлично отъ работата. Това може да потвърди всѣка родилка, която е акоширала отъ нея. Разбира се съ идването на акошарка приходитъ на селскитъ баби значително намалѣха, затова тѣ търсѣха начинъ чрезъ своиѣ синове да се избавятъ отъ акошарката, която имъ размжти водата. Послужиха си съ много срѣдства и най-послѣ склониха една частъ отъ общинскитъ сѣветници да искатъ не увольнение на акошарката, а направо закриване участъка. И, наистина, Касаплярския общъ сѣветъ съ протококъ № 43 отъ 6 ноемврий е взелъ решението да моли Шуменския окръженъ лѣкаръ да благоволи и закрие акошарския участъкъ въ Касапляръ, понеже каселането негодувало. Наистина силенъ мотивъ! До кога щѣ тѣпчемъ все на едно мѣсто?

Касаплярски

**Продава се ДАРАКЪ** съ новоблекло, малко употребяванъ, 85 работни валове, цена нормална, условия на изплащане

Споразумение:

**Вуто Христовъ**

с. Долни-Джбникъ, Плевенско.

ветъ му сж били много по-вече, обаче до насъ не сж достигнали. Той предимно се е грижилъ да подготви и създаде свещеници, учители и високи духовни лица за народа си, отъ които последниятъ много се е нуждаелъ въ тия първи години на българското църковно устройство, отъ развоя на учебното ни дѣло и младата ни книжнина. Спомнямъ си презъ свѣтовната война, когато професоръ Г. И. Кацаровъ бѣше ми писалъ, че македонцитъ въ тия мѣста пазели толкова много спомени за Климента, „като че да е живѣлъ до вчера“...

На негово мѣсто въ Преславъ е останалъ съученика му Наумъ, който е учителствувалъ седемъ години въ Патлъйна, поучавалъ мнозина въ писане, четене и въ изучаване на богословието; започналъ своята педагогическа и църковна дятелностъ въ Преславъ, той я завършва достойно въ Охридъ, кждето отишелъ да заеме мѣстото на Климента,

следъ като този билъ повишенъ отъ Царъ Симена въ епископски чинъ; учителствувалъ тукъ 7 години той умира 6 години преди смъртта на Климента—на 23 XII 910 г.—погребанъ въ неговата манастиръ, построенъ както пише професоръ Йорданъ Ивановъ, на южния брѣгъ на Охридското езеро отъ князь Бориса. Както въ Преславъ, така и тукъ, той е работилъ непрестанно и поощрявалъ всички монаси къмъ книжовенъ трудъ. Въ котленския манастиръ той е напжтвалъ въ просвѣтна дейностъ освенъ другитъ, но и известниятъ епископъ Константинъ, Черноризецъ Храбра, Иоанъ Екзарха, Дукса (брата на Бориса), Тудоръ Дукса—синъ на първиятъ. Самъ царъ Симеонъ, като монахъ, следъ завършването си отъ Цариградъ, както казва проф. В. Н. Златарски, неуморно е работилъ и подбуждалъ къмъ просвѣтна дейностъ тия първи български кни-

жовници. Тукъ сж се превеждали, писали и преписвали книги отъ грѣцки на старобългарски езикъ. Когато Наумъ заминава за Охридъ, то на негово мѣсто остава да учителствува епископъ Константинъ, който е прочутъ като образованъ писателъ, поетъ, учител и отличенъ ораторъ. Нѣкои негови трудове и сега красятъ Ватиканската и Московската синодална библиотеки.

Значи, благодарение подкрепата и поощренията отъ страната на Бориса и Симеона, ние виждаме щото въ първиятъ периодъ на развитието на учебното ни дѣло и книжнина, главни и първи виновници се явяватъ светитъ седмочисленици, които сж основателитъ на първитъ училища и създателитъ на първитъ учители при църквитъ и манастиритъ въ Преславъ, Охридъ, Плискоза и на други четире мѣста въ България, кждето Борисъ е построилъ горепоменатитъ седемъ храма. Безспорно е, че при

Симеона и Петра тия църкви и манастири, а следователно, и училищата, се още по-вече умножили и ние виждаме България става въ едно скоро време първъ разсадникъ на славянобългарската писменостъ и книжнина и въ сѣседни земи—славянски и не славянски.

Презъ времето на второто българско царство виждаме въ Търново да се образува друга школа на българската книжнина и образованостъ, начело на която е стоялъ патриархъ Евтимий, високообразованъ духовникъ на своето време. Той е написалъ много жития, разни други собствени творби, преводи и множество похвални слова. Негови знаменити ученици сж били: Григорий Цамблакъ, Киприянъ, Иоасафъ Видински, Константинъ Костенецки, Владиславъ Граматикъ, Андроникъ и др. Произведенията на Евтимия сж се търсили и купували въ Русия, Сърбия, Ромжния и Св. Гора. Ромжския проф. Йорганъ нарича

патриарховото училище „прочуто училище“, което прѣскало свѣтлина навредъ и на което лжжитъ озирали и Ромжния. При патриархъ Евтимия, както и при царетъ Иванъ Асеня II Калояна, Иванъ Александра и Борила църковнитъ и манастирски келии сж били достъпни отъ просвѣтени монаси, свещеници и учители. Отъ малкото известни писатели, но множеството ръкописи, които има събирани въ нашитъ музеи и библиотеки въ София, Пловдивъ, Рилския манастиръ и др. мѣста изъ провинцията сжщо и отъ много ценнитъ такова, прѣстнати изъ музеитъ и библиотецитъ въ Римъ, Петроградъ, Москва, Новгородъ, Лондонъ, Гандъ, Мадридъ, Реймсъ и другаде, се долава, че свещеницитъ, монаситъ и учители—граматици неуморно сж работили въ келийнитъ училища и манастиритъ.

(Следва)